

สภาพและแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
Conditions and Guideline for Development of Classroom Research
Conducted by Suan Dusit Rajabhat University Instructors

อังคณา นุตยกุล* และ ขนิษฐา ปาลโมกษ์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2) เปรียบเทียบสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 3) ศึกษาเจตคติต่อการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ 5) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 233 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (dimple random sampling) โดยการเทียบสัดส่วนจากประชากรแต่ละคณะ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนและเจตคติต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีครอนบาคเท่ากับ .9282 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สถิติที่ใช้คือ สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ นักวิชาการ ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และนักวิชาการ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจากภายนอกที่มีผลงานและความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและกำหนดนโยบายด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 19 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและหาความถี่ ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก คือ ด้านกระบวนการวิจัย โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ อาจารย์ทำวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน และมีเป้าหมายในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการ โดยมีระดับ

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
Email: paobao9@hotmail.com

ปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ การใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการเสริมแรง โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ มหาวิทยาลัยฯ กำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน ตามลำดับ

2) อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีสถานภาพทั่วไปด้านคณะที่สังกัดและสถานภาพการทำวิจัยต่างกัน มีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ส่วนสถานภาพทั่วไปด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3) เจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มี 3 ด้านคือ 1) ด้านกระบวนการวิจัย อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในเรื่องกระบวนการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนการให้ความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนรูปแบบที่หลากหลาย การจัดระบบที่เล็งการจัดระบบติดตามกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน การเผยแพร่และการนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรกำหนดนโยบายด้านระยะเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดสรรเวลาและการนำนวัตกรรมมาใช้สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ด้านการเสริมแรง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในเรื่องเงินงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน กระบวนการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน การอบรมอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอก รางวัล วัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนและการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิจัยในชั้นเรียน สภาพและแนวทางการพัฒนา

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the conditions of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors; (2) compare the conditions of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors classified by their general condition factors; (3) study the attitude toward conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors; (4) study the relationship between the attitude toward conducting classroom research and the condition of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors; and (5) study guidelines for development of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors.

This study employed the mixed research method comprising both quantitative and qualitative research methodologies. The research sample for the quantitative study consisted of 233 Suan Dusit Rajabhat University instructors from simple random sampling determined by the relative proportion of each faculty.

The data-collecting instrument was a questionnaire on the condition of conducting classroom research

and attitude toward conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors, with a reliability coefficient for the whole questionnaire at .9282. Research data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation. Data for comparison of the conditions of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors, as classified by their general condition factors, were analyzed using the t-test, one-way ANOVA, and LSD method for pair-wise comparison. Data on the relationship between the attitude toward conducting classroom research and the condition of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors were analyzed using Pearson product-moment correlation coefficient.

Data for qualitative study were collected via the use of in-depth interviews of 19 samples: academics and administrators in the Suan Dusit Rajabhat University as well as scholars and administrators from other universities who have expertise or experience in classroom research and classroom research policy. Data of this research were analyzed using content analysis and frequency.

Research findings were as follows:

1. Regarding the conditions of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors, the sample was rated at a high level in overall aspect. Considering the first aspect, the research process and the practice of conducting classroom research while practicing classroom lecturing with the goal to develop instruction received the top rating. The following ranking was achieved by the management aspect which the top samples practiced using personal budget in support of conducting classroom research. The last aspect was the reinforcement which had the most frequent practice because the university required classroom research to be an integral part of regular workload.

2. Instructors under different faculties and with different statuses of conducting research differed significantly in their overall conditions of conducting classroom research at the .001 and .05 levels respectively. No significant difference was found in the comparison of any other general condition factor of the instructors.

3. The overall attitude toward conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors correlated significantly with their overall condition of conducting classroom research at the .01 level.

4. Guidelines for the development of conducting classroom research of Suan Dusit Rajabhat University instructors consisted of 3 aspects as follows:

- (1) On the aspect of research process, Suan Dusit Rajabhat University instructors should receive support from Suan Dusit Rajabhat University on the development of classroom research process, the provision of knowledge on various models of conducting classroom research, the organization of the mentoring system, the organization of the continuous monitoring model of the classroom research process, the writing of clear classroom research reports, and the presentation and diffusion of classroom research reports;

(2) On the aspect of management, Suan Dusit Rajabhat University should set the policies on the duration of conducting classroom research, the time allocation, and the application of innovation for classroom research; and

(3) On the aspect of reinforcement, Suan Dusit Rajabhat University instructors should receive support from Suan Dusit Rajabhat University on the following: a budget for conducting classroom research, the diffusion process for classroom research, the provision of continuous training both from inside and outside the university, the provision of research rewards, the necessary materials and equipment for conducting classroom research, and cooperation from concerned work units.

Keywords: Suan Dusit Rajabhat University, Action research, Conditions and guidelines for development

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของ “คณาจารย์” ว่าหมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน และเพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา 30 ที่ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2553) ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 7 ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู โดยศึกษาวิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจ ของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2547)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จึงกำหนดนโยบายให้บุคลากรสายวิชาการได้ทำวิจัยโดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติ ดังนั้นบุคลากรสายวิชาการทุกคนของมหาวิทยาลัยฯ จึงต้องทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง

ทัศนาศาสตร์ (2543) ได้กล่าวถึงหน้าที่สำคัญของบุคลากรทางการศึกษา คือ การทำวิจัย ครูหรืออาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องเพิ่มบทบาทในการเป็นนักวิจัยเพื่อนำข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้สอนระดับใด สามารถทำวิจัยได้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา งานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่าย ซับซ้อนอย่างไรขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน และปัญหาและสภาพแวดล้อม การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ โดยมีวิธีการที่เรียกว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการ (action research)

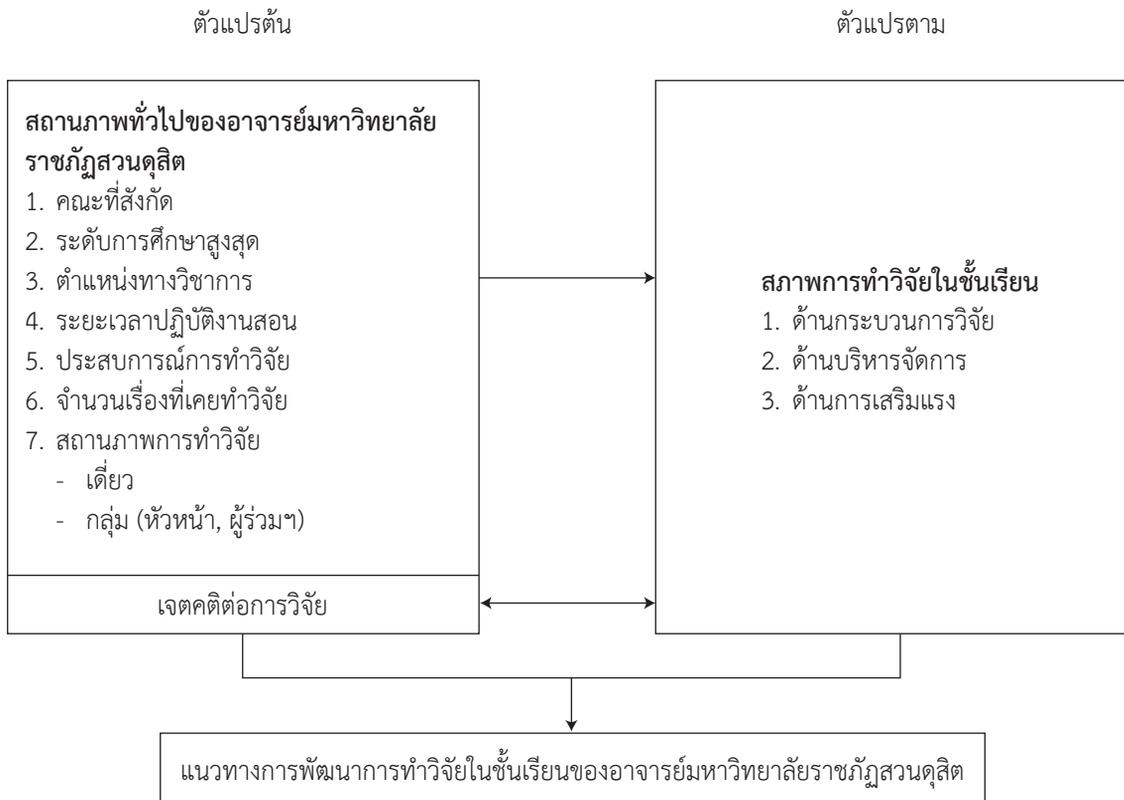
หรือ “การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครูหรืออาจารย์ผู้สอนต้องจัดทำควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต้องใช้การบูรณาการความรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติในการคิดค้นสื่อ วิธีสอนหรือนวัตกรรมต่างๆ ผสานกับแนวความคิดพื้นฐานการวิจัยในการประยุกต์ใช้เพื่อการวางแผนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหรือแก้ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (ยุทธนา ปฐมวรชาติ, 2544) นอกจากนี้ ลัดดา กองคำ (2541) วิไลพรรณ เสรีวัฒน์ (2544) เทวี พรหมมินตะ (2544) บุญยาพร ฉิมพลอย (2544) กานดา พูนลาภทวีและวรรณดี แสงประเทียทอง (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ผลการศึกษภาพรวมพบว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนผู้ทำวิจัยมีการดำเนินการด้านกระบวนการวิจัย การบริหารจัดการ และการเสริมแรง ดังนั้นเพื่อให้การทำวิจัยในชั้นเรียนมีมาตรฐานมีคุณภาพและผลการวิจัยที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยต้องเข้าใจสภาพการวิจัยในชั้นเรียนและแนวทางพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมากำหนดนโยบาย สนับสนุนสอดคล้องและเอื้อต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนกระตุ้นทัศนคติเชิงบวกต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของบุคลากรสายวิชาการอย่างถูกต้อง

จากความสำคัญและที่มาของปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยอันจะนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 582 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2553

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamané, อ้างถึงใน พูนทรัพย์ นาคานาคา, 2542) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 237 คน ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการเทียบสัดส่วนจากประชากรแต่ละคณะ

2. การเก็บและรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยประสานและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่แต่ละคณะ เพื่อมอบแบบสอบถามให้แก่อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 233 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.31 ของแบบสอบถามที่มอบไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- 1) สถานภาพทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สถิติที่ใช้คือความถี่และร้อยละ
- 2) สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน และเจตคติต่อการวิจัย สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) เปรียบเทียบสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตาม

สถานภาพทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สถิติที่ใช้คือ สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD

4) ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สถิติที่ใช้ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

5) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านกระบวนการวิจัย ด้านบริหารจัดการ และด้านการเสริมแรง ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และหาความถี่

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการ ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และนักวิชาการ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจากภายนอกที่มีผลงานและความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและกำหนดนโยบายด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 19 คน

5. การเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการวิจัย ด้านบริหารจัดการ และด้านการเสริมแรง โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการจัดทำบันทึกเพื่อขออนุญาตและขออนุเคราะห์เข้าพบและสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะพยาบาลศาสตร์ รวมทั้งองค์กรภายนอกที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสังกัดอยู่ จากนั้นได้นัดหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง บันทึกข้อมูลโดยใช้เทปบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาและหาความถี่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการวิจัย ด้านบริหารจัดการ และด้านการเสริมแรง

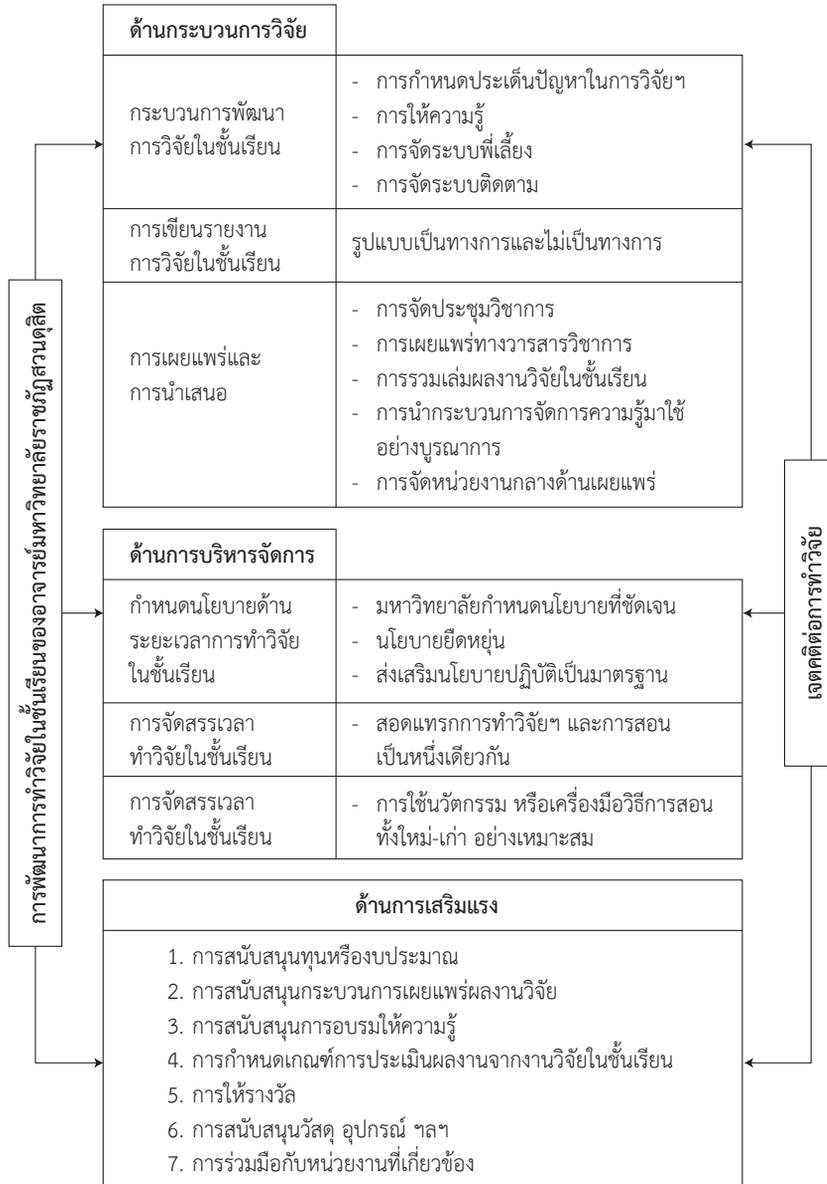
ผลการวิจัย

1. สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก คือ ด้านกระบวนการวิจัย โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ อาจารย์ทำวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอนและมีเป้าหมายในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการ โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ การใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านการเสริมแรง โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ มหาวิทยาลัยฯ กำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน ตามลำดับ

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีสถานภาพทั่วไปด้านคณะที่สังกัดและสถานภาพการทำวิจัยต่างกัน มีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ส่วนสถานภาพทั่วไปด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. เจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คณะผู้วิจัยขอเสนอ ผลการศึกษาด้วยแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สรุปผล และอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษา สภาพและแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก คือ ด้านกระบวนการวิจัย โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ อาจารย์ทำวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน และมีเป้าหมายในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการ โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ การใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการเสริมแรง โดยมีระดับปฏิบัติสูงสุดอันดับแรกคือ มหาวิทยาลัยฯ กำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนะ บัวสนธ์ (2543) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นการแก้ไขปัญหาและ/หรือพัฒนางานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยอาศัยกระบวนการวิจัยในการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ

2) ด้านกระบวนการวิจัย มีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านกระบวนการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติในระดับมาก อันดับแรก 2 ข้อ คือ อาจารย์ทำวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอนและมีเป้าหมายในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนวัตกรรมและองค์ความรู้ของอาจารย์ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2551) ได้กล่าวถึงเป้าหมายสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า “...ขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ก็ต้องมีการวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน และทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผู้เรียนควบคู่กันไป กิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยพัฒนาจึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ...”

3) ด้านการบริหารจัดการ มีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีระดับการปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้น 2 ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดสรรเวลาสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนได้เหมาะสมและดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 เรื่อง อันดับแรก คือ ใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ทุกคนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2552) จึงเป็นภาระหน้าที่ปกติของอาจารย์ที่ต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเช่นเดียวกับที่ต้องทำแผนการสอนในทุกรายวิชาที่ทำการสอน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนทุกคนจึงต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์ (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านงบประมาณนั้นครูแกนนำส่วนมากใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัยในชั้นเรียน

4) ด้านการเสริมแรง มีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการเสริมแรง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติในระดับมากอันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยฯ กำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไข (ครั้งที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการนำวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริม

สนับสนุนให้ผู้สอนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) รองลงมา คือ คณะฯ กำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความคิดความชอบ สอดคล้องกับ คำกล่าวของ วินัย เพชรช่วย (2551) กล่าวถึง ทฤษฎีการเสริมแรงว่า เป็นทฤษฎีที่เน้นการกำหนดให้บุคคลต้องกระทำ ในสิ่งที่เราต้องการให้เขากระทำ เป็นทฤษฎีการจูงใจที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้อ้างอิงของ B. F. Skinner มีหลัก สำคัญว่า เราสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนได้ โดยวิธีการให้รางวัลหรือวิธีการเสริมแรง

1. เจตคติต่อการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการวิจัยในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรกคือ การทำวิจัยเป็นงานที่ต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจ และทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ สอดคล้องกับองค์ประกอบของเจตคติ ตามแนวคิดของ สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2542) และปราณี ทองคำ (2539) ที่กล่าวว่า ความคิดความเข้าใจนี้เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งเป็น ผลจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่างๆ จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญหาในระดับที่สูงขึ้น การทำวิจัยนั้นเป็น งานที่ผู้ทำจะต้องมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำอย่างต่อเนื่องงานจึงจะสำเร็จตามเป้าหมาย ส่วนอันดับรองลงมา คือ ผลการวิจัยนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการวิจัยทำให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการวิจัยเกี่ยวข้องกับทั้งตัวผู้เรียน ผู้สอนและผู้จัดการศึกษาทุกระดับจึงจะทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา ที่แท้จริง โดยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและยั่งยืน โดยนำเอากระบวนการวิจัยไปพัฒนาการ เรียนรู้ของตนเอง ส่วนครูผู้สอนในฐานะนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตรและนักวิจัยทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อแก้ ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการเรียน การหาความรู้ หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน (แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาฯ ระยะที่ 9)

2. การเปรียบเทียบสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจำแนกตามสภาพทั่วไปของอาจารย์

สมมติฐานที่ 1 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีสถานภาพทั่วไปต่างกัน มีสภาพการทำวิจัยใน ชั้นเรียนแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่สังกัดคณะต่างกันมีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านกระบวนการวิจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านบริหารจัดการและด้านเสริมแรงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยที่คณะครุศาสตร์เป็นคณะที่ต้องจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูโดยตรง ดังนั้นอาจารย์ ที่ทำการสอนในคณะครุศาสตร์ส่วนใหญ่แล้วต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิทางด้านการศึกษาจึงสามารถทำงานวิจัยในชั้นเรียน ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา กองคำ (2541) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูส่วนมาก มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมาแล้ว

สมมติฐานที่ 1.2 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันมีสภาพการทำ วิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะนโยบาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตนั้นได้กำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระงานของอาจารย์ที่ต้องทำควบคู่ไปพร้อมๆ กับการเรียนการสอน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

สมมติฐานที่ 1.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนทุกคนจะมีตำแหน่งทางวิชาการระดับใดก็ตามจะต้องทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการเรียนการสอน เพราะการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน แล้วนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา ไจวิถิ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนโดยทำวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน คือ สอนไปวิจัยไป แล้วนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาในชั้นเรียน และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

สมมติฐานที่ 1.4 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่างกันมีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยอาจารย์ทุกคนไม่ว่าจะมีระยะเวลาปฏิบัติงานเท่าใดก็ตาม ต้องทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน เนื่องจากงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยขนาดเล็กใช้เวลาไม่นาน คือเฉพาะในแต่ละภาคเรียนเท่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2551) ที่กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนว่า งานวิจัยของครูควรเป็นงานวิจัยขนาดเล็กในแต่ละภาคเรียนหรือภาคการศึกษา กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นอย่างง่าย ๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมาใช้ในการค้นหาคำตอบ

สมมติฐานที่ 1.5 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีประสบการณ์ทำวิจัยต่างกันมีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจารย์ที่มีความรู้ทางด้านการศึกษาวิจัยก็สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา ไจวิถิ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงหลักการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นกระบวนการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนเฉพาะชั้นเรียนนั้นๆ

สมมติฐานที่ 1.6 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่เคยทำวิจัยต่างกันมีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยมหาวิทยาลัยให้การส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล ไสขาว (2546) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาครูเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา พบว่า ครูที่ได้รับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาเอกสารด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปรับปรุงไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่มีสภาพการทำวิจัยต่างกันมีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านพบว่า

ด้านการเสริมแรงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการวิจัยและด้านบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน เพราะการทำวิจัยในชั้นเรียนจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนก็ต่อ เมื่อครูผู้สอนที่ต่างคนต่างก็ทำวิจัยในชั้นเรียนของตนแล้วนำผลการวิจัยของตนมาร่วมวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2543) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียนว่าการวิจัยในชั้นเรียนนั้นไม่ควรทำวิจัยคนเดียว แต่ควรแสวงหาความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หรือเป็นการวิจัยทั้งโรงเรียน

สมมติฐานที่ 1.8 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีสถานภาพการทำวิจัยเป็นกลุ่มต่างกัมนีสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการทำวิจัยเป็นกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วยหัวหน้าโครงการและผู้ร่วมวิจัย ซึ่งทุกคนต้องร่วมกันทำงานในลักษณะเป็นทีม และมีความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Zuber-Skerritt, O. (1996) ที่กล่าวว่าการวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การปฏิบัติ (นำแผนไปปฏิบัติ) 3) การสังเกต (โดยมีการประเมินตนเอง) และ 4) การสะท้อนผลเชิงวิพากษ์จากตนเองและเพื่อนร่วมงาน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สมมติฐานที่ 2 เจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการวิจัยกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับองค์ประกอบของเจตคติ ที่ สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2545) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (cognitive component) ที่เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญหาในระดับที่สูงขึ้น

4. แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผู้ในข้อมูลสำคัญได้ให้แนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียน คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ดังนี้

4.1 ด้านกระบวนการวิจัย

4.1.1 กระบวนการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน

1) การกำหนดประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญ สนใจและสังเกตปัญหาหรือพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งเป็นความสามารถของอาจารย์ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดประเด็นปัญหาแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนเข้าใจสภาพที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนและเพื่อจะได้หาวิธีการหรือนวัตกรรมมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหานั้น ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นได้อย่างมีคุณภาพ

2) การให้ความรู้แก่อาจารย์ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนมีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ได้แก่ ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เทคนิควิธีการสอน นวัตกรรม สถิติวิเคราะห์

ข้อมูล องค์ความรู้ต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นการให้ความรู้แก่อาจารย์ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการช่วยให้อาจารย์ได้มีความรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำมาใช้ในกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการให้ความรู้นั้นสามารถปฏิบัติได้หลากหลายรูปแบบ

3) การจัดระบบพี่เลี้ยง เป็นการช่วยให้อาจารย์ที่เริ่มทำวิจัยในชั้นเรียนหรือมีประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้มีผู้ให้คำแนะนำ ปรึกษาอย่างถูกต้อง ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ช่วยให้อาจารย์เกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง และการจัดระบบพี่เลี้ยงควรมีการดำเนินการในระดับคณะ ตลอดจนดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4) การจัดระบบติดตามกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์ เนื่องจากระบบติดตามเป็นระบบซึ่งเสมือนเป็นการตรวจสอบให้อาจารย์ได้มีการเรียนรู้จากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาตัวอาจารย์เอง การจัดระบบติดตามจึงควรมีแนวทางที่สอดคล้องกันทั้งมหาวิทยาลัย

4.1.2 การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

1) การเขียนรายงานการวิจัยรูปแบบเป็นทางการ เป็นการเขียนรายงาน การวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มรูปแบบ คือ นิยามให้มี 5 - 6 บท มีลักษณะเช่นเดียวกับการวิจัยประเภทองค์ความรู้หรือการทำวิทยานิพนธ์ คือ แบ่งเป็นบท และเชิงวิชาการ

2) การเขียนรายงานการวิจัยรูปแบบไม่เป็นทางการ เป็นการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนตั้งแต่ 1 แผ่นขึ้นไป ลักษณะของบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ลักษณะรายงานการวิจัยแบบสรุปหรือทำเป็นฉบับซึ่งมีการสรุปที่มากกว่าบทคัดย่อ

4.1.3 การเผยแพร่และการนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน มีกรอบแนวทางพัฒนาดังนี้

1) การจัดประชุม (conference/meeting) มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีการจัดการประชุม ซึ่งสามารถจัดการประชุมได้ทั้งในระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัย และระดับชาติ

2) การเผยแพร่ทางวารสารทางวิชาการ คณะและมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์ให้ได้รับการตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ทั้งในวารสารวิชาการภายในประเทศและต่างประเทศ

3) การรวมเล่มหรือการจัดทำวารสารวิชาการของคณะหรือมหาวิทยาลัย ในการจัดทำวารสารทางวิชาการระดับคณะหรือมหาวิทยาลัยนั้น ถือเป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวก เป็นการเอื้อต่อการเผยแพร่และนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์ในคณะ

4) การนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้อย่างบูรณาการ ในระดับนโยบายต้องมีการนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมหาวิทยาลัยต้องมีความจริงจังกับการดำเนินการ ไม่ใช่เป็นเพียงนโยบาย ต้องจัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5) การจัดหน่วยงานกลางรับผิดชอบดูแลเรื่องการเผยแพร่และนำเสนองานวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์

4.2 ด้านการบริหารจัดการ

4.2.1 นโยบายด้านระยะเวลาการทำวิจัยในชั้นเรียน

1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเรื่องระยะเวลาการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า

ควรให้อาจารย์มีการทำวิจัยในชั้นเรียนจำนวนที่เรื่องต่อปีการศึกษา และเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้มีอิสระในการทำวิจัยในชั้นเรียนในแต่ละรายวิชา

2) มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่มีความยืดหยุ่นเรื่องระยะเวลาการทำวิจัยในชั้นเรียน ความยืดหยุ่นเรื่องระยะเวลาการส่ง อาจพิจารณาจากหัวข้อ หรือประเด็น การวิจัย ความลึกของงานวิจัย และความซับซ้อนของกระบวนการวิจัยที่อาจารย์แต่ละท่านดำเนินการ

3) การส่งเสริมนโยบายปฏิบัติ ต้องมีการสนับสนุนเรื่องการจัดสรรเวลาในการจัดการเรียนการสอนแก่อาจารย์ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยควรมีเกณฑ์ รูปแบบมาตรฐานในการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานกลาง หรือกำหนดรูปแบบวิธีการหรือ “template” ให้แก่อาจารย์เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ง่าย สอดคล้องในแนวทางเดียวกัน

4) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาอย่างเคร่งครัด เป็นการเน้นย้ำให้อาจารย์ทุกคณะปฏิบัติและตระหนักถึงการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนควบคู่การวิจัยในชั้นเรียน

4.2.2 การจัดสรรเวลาการทำวิจัยในชั้นเรียน มีกรอบแนวทางพัฒนาดังนี้

1) การสอดแทรกการทำวิจัยในชั้นเรียนเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นหนึ่งเดียว เนื่องจากการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยถือว่างานสอนและการวิจัยเป็นเรื่องเดียวกันที่อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องตระหนักถึงและถือเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญ

4.2.3 การนำนวัตกรรมมาใช้สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน

1) การเลือกใช้นวัตกรรมหรือเครื่องมือวิธีการสอนอย่างเหมาะสม ขึ้นอยู่กับหัวข้อหรือประเด็นที่เป็นปัญหาหรือต้องการค้นพบอาจเป็นเครื่องมือวิธีการสอนแบบเดิมหรือเก่าที่เคยใช้ได้ผลและเหมาะสมกับประเด็นหรือหัวข้อวิจัยในชั้นเรียนที่อาจารย์ต้องการศึกษา

2) การใช้นวัตกรรมหรือเครื่องมือวิธีการสอนใหม่ เป็นการนำนวัตกรรม หรือเครื่องมือวิธีการสอนใหม่มาใช้ในกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ได้คำตอบหรือการแก้ไขปัญหาในการวิจัย เป็นการแสดงถึงระดับของการวิจัยที่มีคุณค่า ก็จำเป็นต้องใช้นวัตกรรมหรือเครื่องมือวิธีการสอนใหม่

4.3 ด้านการเสริมแรง

4.3.1 การสนับสนุนจัดสรรทุนหรือเงินงบประมาณ มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในการจัดสรรทุนหรืองบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ มีการใช้นวัตกรรม งานวิจัยที่เป็นต้นแบบ เป็นขวัญกำลังใจแก่อาจารย์

4.3.2 การสนับสนุนกระบวนการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดทำวารสารวิชาการ การวิจัยของคณะ มหาวิทยาลัยจัดสัมมนาวิชาการระดับชาติ โดยมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบดูแล

4.3.3 การสนับสนุนการจัดอบรม สัมมนา แก่อาจารย์ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ความรู้อย่างต่อเนื่องอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน สามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ ได้แก่ การสนับสนุนให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เล็งให้คำปรึกษาแนะนำแก่อาจารย์ และการจัดศูนย์พัฒนาด้านการวิจัยหรือจัดทำเป็น

คลินิกด้านการวิจัย เป็นต้น

4.3.4 กำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานของบุคลากรสายวิชาการจากงานวิจัยในชั้นเรียน โดย การพิจารณาความดีความชอบ มีกระบวนการกระบวนการเลื่อนขั้น โดยมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีนโยบายเป็นเอกภาพ และมีการนำการประเมินมาเป็นระบบเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ

4.3.5 การให้รางวัล สำหรับการให้รางวัลนั้นอาจกระทำได้ทั้งรางวัลที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน

4.3.6 การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงโปรแกรม สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และฐานข้อมูลการวิจัย โดยเฉพาะโปรแกรมสำเร็จรูปและฐานข้อมูล ถือเป็นส่วนสำคัญ ที่ช่วยให้วิจัยในชั้นเรียนมีคุณภาพเชิงวิชาการมากขึ้น

4.3.7 การร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับการเสริมแรงเพื่อให้เกิดการพัฒนาการทำวิจัย ในชั้นเรียนของอาจารย์ จำเป็นต้องขอความร่วมมือ การประสานงานหรือขอความอนุเคราะห์สนับสนุนจากหน่วยงานที่ มีศักยภาพด้านการวิจัย เช่น สถาบันวิจัย ศูนย์คอมพิวเตอร์ สวนดุสิตโพล ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรม สำนักวิเทศสัมพันธ์ และสำนักส่งเสริมวิชาการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านกระบวนการวิจัย มหาวิทยาลัยฯ ควรมีการจัดอบรมรูปแบบของงานวิจัยในชั้นเรียน ทฤษฎีการสอน ในแบบต่างๆ การใช้สถิติใหม่ๆ ตลอดจนกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และควรมี มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้านการวิจัยร่วมกัน หรือเปิดเวทีแลกเปลี่ยนและนำเสนองานวิจัยในชั้นเรียนในระหว่างครูผู้สอน

1.2 ด้านบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยควรมีกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น มีหน่วยงาน ดูแล ให้บริการแนะนำ ปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ควรมีพี่เลี้ยงที่ปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.3 ด้านการเสริมแรง มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนทุกด้านในการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจ แรงจูงใจ โดยควรจัดให้มีงบประมาณสนับสนุน เช่น เงินรางวัล ค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายตามจริง ควรจัดให้มี สถานที่อุปกรณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1.4 มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้การสนับสนุนด้านต่างๆ แก่อาจารย์เพื่อเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อ การทำวิจัยในชั้นเรียน อันนำไปสู่การพัฒนาผลงานด้านการวิจัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำผลวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและควรมีการศึกษา ประเมินผลการพัฒนากระบวนการวิจัย

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยการเสริมแรงในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- โกศล ไสขาว. (2546). การศึกษารูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาครู เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา. วิจัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2546). การปฏิรูปการเรียนรู้: ตัวอย่างความสำเร็จจากประสบการณ์จริง. พิมพ์ครั้งที่ 2, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎมนตรี.
- ทัศนีย์ แสงศักดิ์. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research). วารสารวิชาการ. 3 (5), หน้า 72 - 77.
- ปราณี ทองคำ. (2539). เครื่องมือวัดทางการศึกษา. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: ปัตตานี.
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549). แผนยุทธศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2553, สืบค้นจาก <http://www.inspect8.moe.go.th/panyut.htm>.
- พุทธทรัพย์ นาคานาคา. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2543). ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2552. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2543). เอกสารคำสอนการวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษา. (อัดสำเนา). พิษณุโลก, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุทธนา ปฐมวราชาติ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียน: แนวคิดการปฏิบัติสู่การพัฒนาผู้เรียนที่แท้จริง. วารสารวิชาการ, 4 (10), หน้า 59-68.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2553, สืบค้นจาก www.ratchakitcha.soc.go.th/Data/PDF/2542/A/074/1.pdf.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 พ.ศ. 2545 สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2553, สืบค้นจาก www.ratchakitcha.soc.go.th/Data/PDF/2542/A/074/1.pdf.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 พ.ศ. 2553 สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2553, สืบค้นจาก www.ratchakitcha.soc.go.th/Data/PDF/2542/A/074/1.pdf.
- ลัดดา กองคำ. (2541). การศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิทยา ใจวิถี (มปป.). เอกสารประกอบการวิจัยในชั้นเรียน ฉบับย่อ. หน้า 3-12.
- วินัย เพชรช่วย. (2551). การจูงใจในการทำงาน (4). บทความวิชาการ. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม, 2554 สืบค้นจาก <http://nujapirom.multiply.com/journal/item/2>

สุวิมล ว่องวาณิช. (2551). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2545). *พฤติกรรมองค์กร: ทฤษฎีและการประยุกต์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Zuber-Skerritt, O. (Ed.) (1996). *New Directions in Action Research*. Bristol, PA: Falmer Press.

ผู้เขียน

รองศาสตราจารย์อังคณา นุตยกุล

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

Email: paobao9@hotmail.com

ผศ.ดร.ชนิษฐา ปาลโมกษ์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต